

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **V. S.**, zast. JUDr. Alenou Strnadovou, advokátkou, se sídlem Liberec, Tovaryšský vrch 1358/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2004, č. j. 55 Az 853/2003 - 20,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2004, č. j. 55 Az 853/2003 – 20, **se zrušuje** a věc **se** tomuto soudu **vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 1. 10. 2003, č. j. OAM-3739/VL-11-ZA07-2003. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a že se na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel žalobu, v níž namítal porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a dále porušení § 12 a § 91 zákona o azylu. Pokud šlo

o skutkové důvody, odkázal na svoji žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál u žalovaného správního orgánu ve stěžovatelově věci. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému správnímu orgánu vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku Krajský soud v Brně dospěl, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu); důvodem odchodu z vlasti byly ekonomické důvody a potíže s rodiči manželky, kteří jsou členy sekty Svědků Jehovových, a důvodem podání žádosti o azyl byla snaha legalizace pobytu v České republice, neboť mu bylo uloženo správní vyhoštění. Krajský soud v Brně přitom neshledal žádné pochybení správního orgánu. Na základě výše uvedeného pak Krajský soud v Brně uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl; ve věci rozhodoval, s odkazem na § 51 odst. 1 s. ř. s., bez jednání.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že v řízení o žalobě byla porušena jeho zákonná práva, jelikož mu nebyla umožněna účast v tomto řízení. Stěžovatel si není vědom, že by před převzetím rozsudku převzal nějaké písemnosti od Krajského soudu v Brně, a pokud se tak stalo, byly v českém jazyce, kterému žalobce nerozumí a takový text nepřechte. Vzhledem k tomu, že mu nebylo poskytnuto zákonné poučení v jeho mateřském jazyce, krajský soud nedostál své povinnosti stanovené v § 36 s. ř. s. a vůči němu nepostupoval v souladu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel rozhodnutí krajského soudu považuje za nepřezkoumatelné z důvodu vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé a žádá, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti obecné vyjádření, ve kterém uvedl, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Závěrem uvedl, že vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje do rozsudku soudu, který považuje za nepřezkoumatelný, správní orgán ponechává posouzení věci na rozhodnutí soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Ze spisu vyplývá, že napadaný rozsudek Krajského soudu v Brně byl stěžovateli doručen dne 5. 1. 2005 a kasační stížnost podal stěžovatel osobně dne 14. 1. 2005, tzn. v zákonem stanovené lhůtě.

Nejvyšší správní soud zvážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince

k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 pod písm. d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost podle názoru Krajského soudu v Brně neobsahovala veškeré náležitosti, které zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) pro kasační stížnost vyžaduje, zejména neobsahovala odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku a správné označení rozhodnutí, proti kterému směřuje kasační stížnost, proto Krajský soud v Brně vyzval stěžovatele (jeho právní zástupkyni) v souladu s ustanovením § 106 s. ř. s. usnesením ze dne 14. 1. 2005, č. j. 55 Az 853/2003 – 29, k doplnění kasační stížnosti a stanovil k nápravě lhůtu jednoho měsíce od dne doručení tohoto usnesení. V usnesení stěžovatele (právní zástupkyni) současně správně poučil o tom, že nebude-li kasační stížnost ve stanovené lhůtě doplněna, bude odmítnuta.

Ze spisu vyplývá, že označené usnesení Krajského soudu v Brně bylo stěžovateli (právní zástupkyni) doručeno dne 25. 1. 2005 a stejně tak ze spisu vyplývá, že označené vady ve stanovené lhůtě, ostatně ani později, odstraněny nebyly.

Podle § 106 odst. 1 s. ř. s. musí kasační stížnost kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů ji stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatelem podaná kasační stížnost netrpí takovými vadami, aby ji nebylo možno meritorně projednat. Výzvu krajského soudu k doplnění kasační stížnosti s poučením o možném odmítnutí podání v případě jejímu nevyhovění proto pokládá Nejvyšší správní soud za nadbytečnou. Výzvu krajského soudu k doplnění kasační stížnosti s poučením o možném odmítnutí podání v případě jejímu nevyhovění proto pokládá Nejvyšší správní soud za nadbytečnou. Kasační stížnost obsahuje jak označení rozsudku, proti kterému směřuje, tak vymezení důvodu, pro který stěžovatel

rozsudek napadá. Tento důvod stěžovatel specifikuje tak, že mu nebyla umožněna účast v tomto řízení, stěžovatel si není vědom, že by před převzetím rozsudku převzal nějaké písemnosti od Krajského soudu v Brně, a pokud se tak stalo, byly v českém jazyce, kterému žalobce nerozumí a takový text nepřečte. Vzhledem k tomu, že mu nebylo poskytnuto zákonné poučení v jeho mateřském jazyce, krajský soud nedostal své povinnosti stanovené v § 36 s. ř. s. a vůči němu nepostupoval v souladu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel rozhodnutí krajského soudu považuje, s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. za nepřezkoumatelné z důvodu vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Nejvyšší správní soud za této za této situace považuje za možné, ale současně také za nutné, kasační stížností napadený rozsudek přezkoumat právě v rozsahu uplatněného kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a posoudit námitky absence výzvy stěžovateli k vyjádření souhlasu s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, či výzvy v jazyce kterému stěžovatel nerozumí, tj. nesplnění podmínek pro rozhodnutí věci bez jednání. Pokud by tato námitka byla shledána důvodnou, pak již jen toto konstatování musí vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť odnětí možnosti jednat před soudem by představovalo vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Pravidla, za jakých podmínek s „umožňuje účast v řízení o žalobě“, upravuje § 51 s. ř. s. odst. 1, který vymezuje režim „rozhodování bez nařízení jednání“. Toto ustanovení stanoví, že *„Soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“*

V odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu je uvedeno, že o žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, při splnění podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. poté, kdy účastníci řízení s tímto postupem vyslovili souhlas.

Z obsahu spisu přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že Krajský soud v Brně výzvu k vyjádření, zda navrhuje věc rozhodnout bez nařízení jednání zaslal žalovanému, údaj o tom, že by takovou výzvu soud zaslal také žalobci, ve spisu obsažen není. Naopak ze spisu vyplývá, že v souvislosti s předmětnou výzvou žalovanému, která se ještě týkala vyjádření k žalobě, předložení správních spisů a vyjádření stran příp. podjatosti soudců, kteří měli ve věci rozhodovat, bylo stěžovateli a jeho zástupci zasláno toliko poučení stran případné podjatosti soudců, kteří měli ve věci rozhodovat. Z uvedeného Nejvyšší správní soud dovozuje, že stěžovateli výzva krajského soudu k vyjádření, zda navrhuje věc rozhodnout bez nařízení jednání, vůbec zaslána nebyla.

Za dané situace Nejvyšší správní soud shledal námitku stěžovatele, že mu nebyla umožněna účast v řízení před Krajským soudem v Brně za důvodnou. Nejvyšším správním soudem zjištěný stav z obsahu spisu odpovídá stěžovatelovu tvrzení, že „si není vědom, že by před převzetím rozsudku převzal nějaké písemnosti od Krajského soudu v Brně“. Za tohoto stavu věci se již Nejvyšší správní soud dále nezabýval námitkou stěžovatele, že „pokud se tak stalo, pak písemnosti byly v českém jazyce, kterému žalobce nerozumí a takový text nepřečte“, tedy námitkou, že se stěžovatelem měl soud komunikovat v jazyce, kterému stěžovatel rozumí, neboť posouzení této námitky nebylo pro rozhodnutí Nejvyššího správního soudu potřebné.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že bylo-li Krajským soudem v Brně ve věci rozhodnuto, aniž by stěžovateli byla dána možnost jednat před soudem, nelze takový proces v situaci, kdy nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro rozhodnutí věci bez nařízení jednání, shledávat spravedlivým. Účastníkovi nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci, jak je mu garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. K takovému závěru Nejvyšší správní soud dospívá i s přihlédnutím k rozhodovací praxi Ústavního soudu, přičemž poukazuje například na jeho nálezy sp. zn. I. ÚS 57/94 ze dne 2. 2. 1995 nebo sp. zn. IV. ÚS 97/94 ze dne 20. 2. 1995, v nichž judikované názory lze v obecné rovině beze zbytku aplikovat i na právní věc projednávanou a rozhodovanou podle právního stavu účinného po 1. 1. 2003.

Rozhodnutí věci bez nařízení jednání za situace, kdy výzva k vyslovení souhlasu s takovým postupem podle § 51 s. ř. s. nebyla stěžovateli doručena, představuje vadu řízení, jež se dotýká samotné zákonnosti nyní napadeného rozsudku.

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je v tomto ohledu důvodná, a proto rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu